

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra antropologie

**PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
posudek vedoucího práce**

Práci předložil(a) student(ka): Tereza Kocábová

Název práce: Stigmatizace lidí vyrůstajících v institucích náhradní výchovné péče

Vedoucí práce: Lenka Jakoubková Budilová

1. CÍL PRÁCE (*uved'te, do jaké míry byl naplněn*):

Cílem práce bylo zmapovat situaci lidí, kteří vyšli z institucí náhradní rodinné péče a zjistit, jak jsou připraveni na samostatný život. Autorka cíle jasněji specifikuje na straně 36-37, obávám se však, že takto vymezených cílů se jí dosáhnout spíše nepodařilo.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (*náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.*):

Teoretická část práce je výpisem definic souvisejících pojmů (stigma, předsudky, diskriminace či sociální vyloučení) – chybí zde jasná argumentační linka, která by čtenáře provázela sledovanou problematikou a ukazovala její vývoj či představovala různé perspektivy. Podobně je přístupováno k přehledu systému náhradní rodinné péče v ČR – chybí analýza, shrnutí, diskuse silných a slabých stránek či srovnání se zahraniční praxí.

Použitá metodologie staví na dotazníkovém šetření a rozhovorech s klienty domu na půl cesty. Je však otázkou, jestli je tak subtilní téma možné postihnout prostřednictvím dotazníku. Myslím, že výsledek ukazuje, že spíše ne. Deklarovaného cíle – tedy zjistit, zda je skutečnost, že člověk pochází z dětského domova, je sama o sobě stigmatem, postihnout vztahy mezi pracovníky těchto ústavů a zjistit, co je příčinou neúspěšné integrace dětí z DD do společnosti (str. 36-37), dosaženo nebylo. Výsledky jsou spíše přehledem názorů zaměstnanců těchto institucí na více či méně související problémy.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Zejména v druhé části práce se často objevují překlepy a chyby, což zřejmě svědčí o dokončování ve zrychleném režimu. Práce je doplněna ukázkou použitého dotazníku a přepisem rozhovoru.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Práce v podstatě nepřináší nové poznatky, ani zajímavým způsobem neshrnuje či neanalyzuje již známá fakta. Je vlastně výpisem různých definic, přehledem existujících institucí náhradní rodinné péče a žurnalistických postřehů typu „děti z dětských domovů se špatně adaptují na skutečný život“. Mezi používanými zdroji je řada pedagogických příruček, které – se vši úctou – mívají kolísavou úroveň a často jen reprodukují zažitá stereotypy. Podobně je často citováno z internetových článků k tématu. Kvalitnější literatura ze sociální teorie, představená v první části práce (v podobě jednotlivých pojmů) není v analýze využita vůbec, což je možná škoda. Myslím, že zkoumanému tématu by antropologický rozměr docela slušel.

Přestože autorka má s problematikou poměrně bohaté zkušenosti (anebo právě proto?), nedokázala se na věc podívat z odstupu a vyvarovat se hodnotících schémat. Již na první straně tak například tvrdí, že se bude zajímat o to, zda v institucích náhradní výchovné péče nedochází k „obrácené diskriminaci“, kdy klienti „zneužívají svá práva a neplní své povinnosti“ (str. 1). Myslím, že takto hodnotově zatížený přístup práci neprospěl – takto položené otázky nemohou přispět k našemu vědění, není možné na ně uspokojivě odpovědět a vlastně vycházejí z pomýlených premis (co jsou například ony „povinnosti“?).

Zároveň v celé práci nejsou ani zmíněny jiné perspektivy, které by bylo možné na danou problematiku použít. Nemůže například za všechny ty potíže psychická deprivace dítěte v raném věku? Nebo deprivace sociální, neschopnost navazovat vztahy v důsledku absence „normálních“ rodinných vztahů v dětství? Nešlo by použít perspektivu sociálního vyloučení, marginalizace, diskriminace? Problematika takto komplikovaná by zasloužila komplexnější pohled než zjednodušené hořekování nad tím, že dětské domovy děti nedostatečně připravují na život.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až tři*):

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*):

V případě úspěšné obhajoby práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku dobře. V opačném případě práci k obhajobě nedoporučuji.

Datum: 22. 5. 2015

Podpis: Lenka Jakoubková Budilová

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie